

Oriveden hiilineutraalit jäljet - Oriveden kaupungin ilmastotiekartta

Ympäristölautakunta 01.02.2022 § 5

Valmistelija

Ympäristöinsinööri Marjo Saarinen

Orivesi liittyi Hiilineutraali kunta (HINKU) -verkostoon kaupunginvaltuuston päätöksellä huhtikuussa 2019 (23.4.2019 §16).

HINKU-verkosto on vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, joka kokoaa yhteen kunnianhimoisiin päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat. HINKU-hanketta koordinoi valtakunnallisesti Suomen ympäristökeskus (SYKE).

HINKU-verkoston tavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 80 prosentilla vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Loput 20 prosenttia päästöistä sidotaan hiilinieluihin ja kompensoidaan.

Myös Tampereen kaupunkiseutu ja Pirkanmaa maakuntana ovat sitoutuneet HINKU-verkoston päästö-vähennystavoitteisiin. Kaupunkiseudun yhteiset päästövähennystavoitteet määriteltiin ensimmäisen kerran vuonna 2010 tehdyssä seudun yhteisessä ilmastostrategiassa, joka sisälsi seudun kuntia koskevat päästövähennystavoitteet ja toimenpideohjelman. Ilmastostrategia on taakanjakosopimus, jossa päästövähennyksiä seurataan koko kaupunkiseudun näkökulmasta ja tavoitteiden toteuttamisessa käytetään yhteisiä resursseja ja toimintamalleja. Kaupunkiseudun kunnat valmistelevat seudullisen mallin pohjalta oman tiekartan päästövähennyksiin ja toteuttavat omien toimintamahdollisuuksiensa mukaiset päästö-vähennystoimenpiteet.

Liitteenä Oriveden hiilineutraalit jäljet -tiekarttaehdotus, joka on valmisteltu yhteistyössä kaupungin palvelukeskuksien kanssa vuonna 2021 ja valtuuston iltakoulussa tammikuussa 2022. Tiekartta sisältää seudullisen mallin mukaisesti kuntien sopimat yhteiset ilmastotavoitteiden teemat sekä ilmastotoimenpiteitä, joilla Oriveden kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä.

Esittelijä

Ympäristöinsinööri Marjo Saarinen

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Oriveden kaupunki

1. hyväksyy liitteenä olevan Oriveden hiilineutraalit jäljet -tiekartan ja
2. lähettää Oriveden hiilineutraalit jäljet -tiekartan kaupungin palvelukeskuksille ja toimielimille tiedoksi ja toimeenpantavaksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin, että keskustelun aikana ympäristölautakunnan jäsen Matti Lopenen teki seuraavan muutosesityksen:

"Vuosi 2030 tulee liian aikaisin vastaan, eikä päästöjen vähentäminen vuoden 2007 tasosta 80% ole mahdollista. Pelkästään maatalouden ja liikenteen päästöt ovat olleet vuonna 2019 53% Oriveden päästöistä

käsittäen 37 hiilioksidiekvivalenttia. Tuo on määränä lähes kaksinkertainen vuoden 2030 tavoitteena olevasta 19,2 hiilidioksidiekvivalentista.

Suomen asettama maatalouden 29% päästöjen vähennyksen takaraja on vuonna 2035, viisi vuotta Oriveden tavoitteen jälkeen. Liikenteen puolella päästöjen puolittamisen takaraja on 2030, joka sen sijaan sopii Oriveden aikatauluun. Ongelmaksi vain muodostuu että vaikka nämä kummatkin päästövähennykset olisivat voimassa jo 2030, jäisi niistä päästöjä vielä 22 hiilidioksidiekvivalenttia. 3 hiilidioksidiekvivalenttia enemmän mitä päästötavoite on vuonna 2030. Pitää myös muistaa että liikenteen ja maatalouden päästöjen päälle tulee lisäksi n. 33 hiilidioksidiekvivalenttia lämmityksestä, sähköstä, teollisuudesta, työkoneista, jätteistä ja muista.

Liikenteen päästöt toki vähenevät nollaan vuonna 2045, mutta tämä on 15 vuotta Oriveden hiilineutraalisuus tavoitteen jälkeen. Siksi hankkella täytyisi olla realistisempi aikataulu jotta sen voi ylipäätään toteuttaa.

Teen muutosesityksen että nykyinen vuoden 2030 hiilineutraalisuuden tavoite siirretään vuoteen 2050 jolloin se noudattaa EU:n hiilineutraalisuus tavoitetta.”

Muutosesitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Merkittiin, että ympäristölautakunnan jäsen Matti Loponen ilmoitti asiaan erivävän mielipiteensä, joka on liitteenä.

Kaupunginhallitus 14.02.2022 § 29

Valmistelija	talous- ja hallintojohtaja
	Oriveden hiilineutraalit jäljet -tiekartta on <u>liitteenä</u> .
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että se 1. hyväksyy liitteenä olevan Oriveden hiilineutraalit jäljet -tiekartan ja 2. lähettää sen tiedoksi ja toimeenpantavaksi kaupungin palvelukeskuksille ja toimielimille.
Päätös	Kaupunginjohtaja teki kokouksessa seuraavat muutosehdotukset Oriveden hiilineutraalit jäljet - Oriveden kaupungin ilmastotiekartta -asiakirjaan: - 1.1 Lähtötilanne, lisäys: Asetetaan tavoitteeksi kaasutankkausaseman saaminen Orivedelle. - 1.7 Toimenpide/-piteet, tarkennus asiaan: Rakentamattoman rakennuspaikan. Ohjataan rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöverolla rakentamaan kunnallistekniikan piirissä oleville alueille. - 3.2 Lähtötilanne, korjaus: Kultalahden koululla -> Kultavuoren koululla on hävikkivaaka. Kaupunginhallitus hyväksyi liitteenä olevan Oriveden hiilineutraalit jäljet - kaupungin ilmastotiekartan edellä olevilla muutoksilla ja esittää sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Merkittiin, että keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Sami Kymäläinen teki kaupunginjohtajan päätösehdotuksesta poikkeavan esityksen, että *"Oriveden hiilineutraalit jäljet-ilmastotiekarttaan osallistumisen pitkän tähtäimen kustannuksia ei tiedä kukaan. Hankkeeseen sitoutumista voidaan ja tullaan käyttämään moniin hankkeisiin, joihin käytetään veronmaksajien rahoja. Kyseessä on pahimmillaan avoin shekki veronmaksajien piikkiin.*

Esitän, että Orivesi ei hyväksy hiilineutraalit jäljet-ilmastotiekarttaan osallistumista."

Sami Kymäläisen esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Lisäksi Sami Kymäläinen ilmoitti, ettei hän kannata kokouksessa tehtyjä muutoksia.

Sami Kymäläinen ilmoitti asiaan eriävän mielipiteen, joka on liitteenä.

Merkittiin, että ympäristöinsinööri Marjo Saarinen oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Kaupunginvaltuusto 21.02.2022 § 6
57/11.00.01/2022

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää,

1. hyväksyä liitteenä olevan Oriveden hiilineutraalit jäljet -tiekartan ja
2. lähettää sen tiedoksi ja toimeenpantavaksi kaupungin palvelukeskuksille ja toimielimille.

Käsittely

Kaupunginvaltuusto kuuli ympäristöinsinööri Marjo Saarisen esittelyn asiaan, jonka jälkeen kaupunginvaltuusto kävi asiasta laajan yleiskeskustelun.

Keskustelun aikana kaupunginvaltuutettu Sami Kymäläinen teki Perussuomalaisten valtuustoryhmä nimissä kaupunginhallituksen päätösehdotuksesta poikkeavan muutosesityksen, *että Oriveden kaupunginvaltuusto ei hyväksy hiilineutraalit jäljet-tiekarttaa. Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää sen sijaan, että Oriveden kaupunki aloittaa välittömästi suunnitelmat uuden ohjelman tekemisestä.* Perussuomalaisten valtuustoryhmän muutosesitys kokonaisuudessaan on liitteenä.

Keskustelun aikana varavaltuutettu Aulikki Laine teki kaupunginhallituksen päätösehdotuksesta poikkeavan muutosesityksen Oriveden hiilineutraalit jäljet -tiekartan kohtaan 4.5 Metsäkatoa ehkäistään maankäytön suunnittelulla

Toimenpide/- piteet,	Huomioidaan kaavoituksessa metsien kestävä käyttö. Hyödynnetään vajaakäyttöisten alueiden muuttamista metsämaaksi. Tehdään hiilinieluserveys.
-------------------------	---

Lisätään tekstiin: *ja metsien hoidossa*

Toimenpide/- piteet,	Huomioidaan kaavoituksessa <i>ja metsien hoidossa</i> metsien kestävä käyttö. Hyödynnetään vajaakäyttöisten alueiden muuttamista metsämaaksi. Tehdään hiilinieluselvitys.
-------------------------	---

Kaupunginvaltuutettu Reijo Kahelin kannatti Aulikki Laineen tekemää päätösehdotuksesta poikkeavaa muutosesitystä.

Kaupunginvaltuuston kokous keskeytettiin tauon ajaksi kello 18.50-18.55.

Tauon jälkeen puheenjohtaja totesi, että koska kaupunginhallituksen päätösehdotuksesta oli tehty kaksi muutosesitystä: Perussuomalaisten valtuustoryhmän tekemä muutosesitys ja varavaltuutettu Aulikki Laineen tekemä ja Reijo Kahelinin kannattama muutosesitys, asiasta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys ja äänestysjärjestyksestä seuraavaa:

Ensimmäisessä äänestyksessä asetetaan vastakkain Aulikki Laineen ja Perussuomalaisten valtuustoryhmän muutosesitykset ja näistä voittanut ehdotus asetetaan sitten vastakkain kaupunginhallituksen pohjaehdotuksen kanssa.

1. Äänestys

"Ne valtuutetut, jotka ovat Aulikki Laineen ehdotuksen kannalla, äänestävät JAA; ne valtuutetut, jotka ovat Perussuomalaisten valtuustoryhmän ehdotuksen kannalla, äänestävät EI."

Äänestyksessä annettiin 10 JAA-ääntä, 4 EI-ääntä, 17 Tyhjää-ääntä, yhteensä 31 ääntä. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että Aulikki Laineen ehdotus voitti äänestyksen äänin 10–4.

2. Äänestys

"Ne valtuutetut, jotka ovat kaupunginhallituksen ehdotuksen kannalla, äänestävät JAA; ne valtuutetut, jotka ovat Aulikki Laineen ehdotuksen kannalla, äänestävät EI."

Äänestyksessä annettiin 20 JAA-ääntä, 11 EI-ääntä, yhteensä 31 ääntä. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallituksen ehdotus voitti äänestyksen äänin 20-11.

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

- hyväksyä Oriveden Hiilineutraalit jäljet -tiekartan ja

- lähettää sen tiedoksi ja toimeenpantavaksi kaupungin palvelukeskuksille ja toimielimille.

Merkittiin, että ympäristöinsinööri Marjo Saarinen oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Kaupunginvaltuuston kokous keskeytettiin tauon ajaksi tämän asian käsittelyn jälkeen kello 19.11-19.37.

